

ROMANIA SI ABANDONUL SCOLAR

ABANDONUL SCOLAR

- Potrivit celui mai recent raport Eurostat, **România este a treia țară din Uniunea Europeană în ceea ce privește abandonul școlar**. Alături de noi, în aceasta situație se află Malta și Spania.
- La polul opus, țările cu **cea mai mică rată de abandon școlar** în Europa sunt Croația, Lituania și Slovenia.
- La nivelul UE s-au propus o serie de măsuri pentru reducerea acestei rate și s-au acordat (și încă se acordă) finanțări europene pentru proiecte dedicate acestei problematice.
- În România însă, în zece ani, conform datelor Eurostat, **rata abandonului școlar a crescut de la 17,9% în 2006 la 18,5% în 2016**.

ABANDONUL SCOLAR

Ținta propusă statelor membre UE pentru ANUL 2020 este **reducerea abandonului școlar, sub pragul de 10%**.

15 state membre îndeplinesc deja obiectivul național propus pentru anul 2020, între care Franța, Belgia, Austria, Olanda și Danemarca.

Danemarca este cunoscută în Europa pentru oportunitățile pe care o oferă studenților și pentru inovația pe care o promovează în educație.

ABANDONUL SCOLAR

- Din punct de vedere al **variabilei gen**, deținem o altă tristă supremație: 18,3% dintre **fetele** din Romania abandonează școala, procentul fiind semnificativ mai mare decât cel înregistrat în Spania sau în Bulgaria.
- Foarte îngrijorător este faptul că **abandonul școlar în țara noastră este în creștere**, în vreme ce la nivelul întregii Uniuni Europene, tendința generală, inclusiv în Bulgaria, este de scădere.
- La fel de grav este faptul că un procent important din acești tineri **nu doresc să intre în câmpul muncii după abandonarea studiilor**.

ABANDONUL SCOLAR

Abandonul școlar nu se reduce doar la faptul că exista copii care **renunță la studii**, ci are un puternic și imediat **impact asupra ratei șomajului și a incluziunii sociale**.

Motivele pentru care cei mici nu mai merg la școală sunt preponderent cele **financiare**. Deși școala este în teorie gratuită, există un număr considerabil de părinți care fie nu își permit să-și pregătească copiii pentru școală, fie numai înțeleg utilitatea acesteia în zilele noastre, când *„a avea o diploma numai înseamnă nimic”*.

ABANDONUL SCOLAR

- **Statul roman** nu a găsit încă forma prin care să rezolve punctual, în practică problema abandonului scolar.
- Se discută demagogic la nivel național de digitalizarea școlii românești, însă fiecare an școlar:
  - începe fără manuale tipărite pentru elevii de clasa a V-a
  - aduce în discuție includerea programului „O masă caldă” pentru copii
  - o cincime dintre copii raman cu 8 clase
  - multi copii rromi (peste 50%) nu termina gimnaziul.....

ABANDONUL SCOLAR

- Cum este de așteptat, la **nivel rural**, rata de părăsire timpurie a școlii este mult mai ridicată decât la nivel urban
- **Categoriile sociale** țintă pentru abandonul scolar sunt: rromii și populația defavorizată social.
- **Sprijinul acordat de stat cadrelor didactice** care lucrează cu acești copii aflați în situații de risc ridicat este insuficient.
- Avem o strategie privind stoparea părăsirii timpurii a școlii, adoptată în 2017, dar aceasta nu este încă pusă în aplicare.

CAUZE ALE ABANDONULUI SCOLAR

- **DIN FAMILIE**

- **Dificultățile materiale.** Familiile numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, au probleme în a asigura îmbrăcămintea adecvată tuturor copiilor și resimt uneori nevoia de forță de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie pentru a avea grijă de frații mai mici).
- **Modelul educațional oferit de părinți.** Cel mai adesea, elevii care ajung să renunțe la educație provin din familii în care părinții nu au mai mult de opt clase.

CAUZE - ABANDONUL SCOLAR

- **Modelul educațional oferit de frați** este influent. Familiile unde există frați mai mari ce au renunțat de timpuriu la educație, frații mai mici tind să reproducă acest model.
- **Dezorganizarea familiei** atrage după sine dificultăți materiale. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.
- **Implicarea în activități aflate la limita legii.** Prostituația, apartenența la găști de cartier, integrarea în rețele de cerșetorie conduc aproape mereu la renunțarea la educație, fiind prezente ca factori demotivatori mai ales la trecerea către clasa a IX-a și în perioada imediat următoare debutului ciclului secundar superior.

CAUZE - ABANDONUL SCOLAR

- **Intrarea pe piața muncii**

Fie că este vorba de lucrul ca zilier, de activități ca barman, de prostituție sau cerșetorie, prezența pe durata semestrelor școlare în astfel de activități aducătoare de venit imediat constituie elemente de risc ce se soldează aproape mereu cu renunțarea prematură la educație.

O soluție pentru cei care au nevoie să muncească ar putea fi promovarea unor modele comune din țările vestice, și anume implicarea liceenilor ce au nevoie de resurse pentru a se întreține în activități aducătoare de venit pe perioada vacanțelor, având o durată scurtă ca număr de ore pe zi, precum cele de baby-sitting pentru o seară.

CAUZE - ABANDONUL SCOLAR

- **Încrederea scăzută în educație** se dovedește a fi mai degrabă un **stereotip infirmat** de realitate. Este posibil ca să apară însă o încredere redusă în educație chiar în momentele imediat premergătoare abandonului școlar.

În acest sens ar putea fi util ca elevii care au renunțat deja prematur la școală să intre în contact cu cei aflați în risc de a abandona, povestindu-le care este imaginea lor curentă despre școală.

- **Migrația circulatorie** nu pare a fi un factor de risc în sine, dar există **probleme importante de reintegrare** a copiilor de migrați care părăsesc sistemul și apoi se reîntorc, la vârste mai mari.

Aceleași probleme sunt regăsite și în cazul în care elevii intră la vârste mai mari în sistemul de învățământ.

CAUZE - ABANDONUL SCOLAR

- **LA NIVELUL COMUNITĂȚII**

- **Norma mariajul timpuriu** acționează ca un factor care împiedică continuarea educației, mai ales în comunitățile rurale.
- **Apariția unui copil** tinde să fie o caracteristică a unor comunități, mai degrabă decât un act individual.

Dincolo de proveniența din familii dezorganizate, sărace, tinerele fete găsesc de regulă exemple de predecesoare în comunitatea în care locuiesc.

CAUZE - ABANDONUL SCOLAR

- **Lipsa de securitate în zonă.** Există comunități unde, datorită infraționalității ridicate, cadrele didactice se tem să interacționeze cu părinții, iar lipsa de colaborare dintre aceștia contribuie la creșterea riscurilor de abandon școlar.
- **Norma non-continuării educației după clasa a VIII-a.** Această normă a fost întâlnită într-o singură comunitate, relativ bine conectată la oraș, unde absolvenții clasei a VIII-a evită continuarea educației la liceu, motivând adesea absența colegilor pentru a-și continua studiile.

CAUZE - ABANDONUL SCOLAR

LA NIVELUL ȘCOLII

- **repetențiile repetate și frecvente,**
- **integrarea insuficientă în colectivul clasei de elevi**
- **calitatea relațiilor cu profesorii și cu colegii.**

La nivelul școlii sunt foarte puține acțiuni care să prevină abandonul școlar.

Cadrele didactice pot avea un rol important în prevenirea abandonului școlar timpuriu, deoarece sunt în permanent contact cu elevii, pot identifica și diagnostica problemele acestora și pot atrage atenția autorităților sau organizațiilor non-guvernamentale competente pentru a interveni la nevoie.

SOLUTII POSIBILE - ABANDONUL SCOLAR

1. Creșterea flexibilității programelor “a doua șansă” – din punct de vedere a grupurilor de vârstă.

Deși se adresează tuturor celor care au abandonat școala, programul “a doua șansă” este frecventat de tineri de peste 20 de ani.

Aceste programe ar trebui să aibă clase speciale pe grupă de vârstă (12 – 16 ani) pentru care este dificil să se integreze în grupe cu tineri care au peste 20 de ani.

SOLUTII POSIBILE -ABANDONUL SCOLAR

2. **Creșterea flexibilității programelor “a doua șansă”** – din punct de vedere al curriculei.

Când elevii repetă un an de mai multe ori deoarece nu au trecut clasa la două sau trei materii (de regulă aceleași) ar trebui luate în considerare notele de trecere de la celelalte materii.

De asemenea, **competențele profesionale dobândite** de cei care abandonează școala ar trebui recunoscute oficial.

SOLUTII POSIBILE -ABANDONUL SCOLAR

- **3. Creșterea atractivității școlii** – prin activități extracuriculare care au loc în școală, precum: acțiuni de renovare, de curățenie a școlii, competiții artistice și sportive.
- **4. Creșterea atractivității școlii** – prin folosirea resurselor școlii pentru atragerea elevilor pentru activități de timp liber.